

Klassiska noveller Nr 43

Sam Sellén

**Den
bedragna**

Klassiska noveller 43.
Sam Sellén – Den bedragna.
Återutgivning av text från 1908

av Sam Sellén

Redaktör Mikael Jägerbrand

ISBN 978-91-7757-548-1

Copyright © 2020 Mikael Jägerbrand / Virvelvind Förlag, Lysekil.
Den här e-boken ges ut av E-boksbiblioteket Förlag (imprint)

Mer info: www.e-boksforlaget.se

Förord

Den vackra kvinnan går planlöst omkring i storstaden Paris. Madeleine har flytt hit efter att ha blivit lurad att stjäla kassan på sin arbetsplats av sin stora kärlek. Nu är hon hungrig, utblottad och jagad av polisen.

I början av 1900-talet var noveller och följetonger en viktig del av innehållet i svenska dagstidningar.

I vår serie "Klassiska noveller" kan du läsa många av de här historiskt viktiga berättelserna.

En av de flitigaste svenska författarna under 1910- och 1920-talen var yrkesmilitären Samuel August Duse (1873–1933). Han skrev 100-tals tidningstexter om bland annat krig, nyhetsändelser och romantik. Men han var framför allt känd för sina deckare om mästardetektiven Leo Carring.

Den här texten publicerades ursprungligen i december år 1908 i tidningen "Östersunds-Posten" med titeln "Den bedragna. Öfversättning".

Texten publicerades under signaturen Sam Sellén, som användes av författaren S. A. Duse.

Sam Sellén: Den bedragna

Den här texten publicerades ursprungligen i december år 1908 i tidningen "Östersunds-Posten" med titeln "Den bedragna. Öfversättning". Texten publicerades under signaturen Sam Sellén, som användes av författaren S. A. Duse (1873–1933).

Att hon icke var parisiska såg man genast. Hennes kläder tillhörde ett förgånget mod och hon tyckes frysa i sin korta, tunna kappa. Men vacker var hon; lång och smärt med stort yfvigt hår och djupt mörkblå ögon. Men hon var blek, fruktansvärdt blek ända ut på läpparna.

Hon vandrade boulevarden fram utan mål eller tanke. Gång på gång trängde sig en eller annan man närgånget på henne, hviskande några slippriga ord i hennes öra i det han försökte fånga hennes blick. Då höjde hon stolt på hufvudet, och svarade med ett afklippande: »låt mig vara!» men inom sig kände hon en namnlös rädsla och fortsatte sin väg med allt hastigare steg.

Slutligen nådde hon boulevard des Italiens. Hon kände sig så utmattad af hunger och köld och var nära att brista i grått då hon åter och åter hörde samma fräcka fraser i sitt öra. Hvar gick man väl fri för

dessa menande blickar och halfkväfda meningar?

— — —

Hennes lifs historia var den gamla vanliga. Kanske blott något mera tragisk. Hon hade vuxit upp i ett fattigt men godt hem, omhuldad och skyddad af en öm mor. Hennes far var död för länge sedan. Modern försörjde sig och sin lilla flicka genom att sy linnesöm, och tack vare träget arbete och försakelse hade hon äfven lyckats lägga undan en sparpennning.

Fyllda sjutton år fick Madeleine plats på postkontoret i den lilla staden. Och där var det hon träffade honom, som skulle föra alla de mörka trådarna in i hennes lifs väfnad.

De hade förlofvat sig och tiden för bröllopet nalkades. Madeleine tänkte härpå både natt och dag och hon kände sig så tacksam vid tanken på all den lycka som väntade henne.

En dag före bröllopet kom fästmannen till henne i en mycket upprörd sinnesstämning. Han sade henne utan omsvep att hela hans framtid stod på spel. Han måste till hvarje pris ha tusen francs, annars var han förlorad. Hade blott hans förmögne broder varit i staden, skulle han utan tvekan ha hjälpt honom, men det sorgliga i saken var just att brodern var bortrest, och pengarna måste ovilkorligen anskaffas till i morgon förmiddag, eljest återstod intet annat än att godvilligt följa med till polisstationen.

Madeleine kände hela sin kropp skaka af rädsla. Hvad skulle hon göra? O, Gud! Rädda honom måste hon, men huru? Hon tänkte på moderns hopsparade penning, men inte kunde väl den vara så stor. Hon gick till modern medan fästmannen väntade. Det var ej lätt för henne att berätta detta för modern. Och dennas misstänksamma blick då hon hade frågat: »Är du säker på, att han inte bedrar dig?»

hvad den hade gjort henne ondt i hjärtat!

Hon visste ju så väl huru varmt hennes fästman älskade henne, och det vore väl mer än fegt, om hon skulle svika honom nu, då han råkat i sådana bekymmer.

Modern hade visat henne sina fem hundra francs och tillagt: »Det är allt hvad jag lyckats hopspara under alla dessa år!» — Men på dotterns bevekande böner och försäkran att hon snart skulle få igen dem, hade hon gifvit med sig och lämnat ifrån sig intill sista skärfven.

Madeleine var förtjust. Hon trodde, att fästmannen kanske skulle kunna reda sig med detta. Men då hon stolt gaf honom pengarna, hade han börjat gråta och framstammat: »Det räcker inte. Jag är förlorad, och värst af allt är, att jag måste skiljas från dig. Tänk bara, om min bror varit hemma, han hade så säkert gifvit mig de pengar jag behöfver».

Så hade de skiljts åt. Han var förtviflad och hon uppmuntrade honom i det sista. Kanske kunde räddningen ännu hinna komma. Det var inte möjligt, att deras drömda lycka skulle gå om intet.

Och så kom det, som måste komma. Efter en sömnlös natt, då tanken på att rädda honom hade trängt undan allt annat, hade hon tillgripit det enda medel, som stått henne till buds. Hon hade tagit ur postkassan. Hon skulle inte redovisa förrän vid månadens slut, och till dess hade ju fästmannens bror säkert kommit hem.

Hon hade gifvit honom pengarna, och han frågade ej hvarifrån hon fått dem, utan sade sig genast vara tvungen att gå och betala dem. Sedan skulle han tacka henne riktigt varmt. Men det tacket kom aldrig! För hvarje dag han dröjde, växte Madeliens förtviflan, och så småningom förstod hon allt. Han hade aldrig älskat henne, utan från början förstått att på ett listigt sätt begagna sig af hennes kärlek. Hon

skulle aldrig få se honom mer, hon önskade det ej heller. Men postkassan — postkassan!

Det var först då hon såg sig räddningslöst förlorad, som hon rymde hemifrån till den bullrande världsstaden, där hon hoppades försvinna bland mängden.

— — —

När Madeleine hade gått ned för hela boulevard des Stallery, stannade hon vid ett butiksfönster för att hvila. Hungern och tröttheten hade fått herravälde öfver henne, och hon var nära att sjunka samman, då en äldre dam klädd i skrikande färger plötsligt tilltalade henne.

»Det är bra kallt i kväll min lilla vän, men hvarför står en så vacker flicka som ni här ensam och fryser? Förstår ni då ej att begagna er af ert härliga utseende? Ni är ju alldeles förbi, och jag vågar svära på att ni inte fått någon middag i dag.»

»Nej, det har jag inte», svarade Madeleine, i det hon med tårfyllda ögon blickade på den gamla damen.

»Nå, och hvar tänker ni ligga i natt», fortsatte damen.

»Jag vet inte», svarade Madeleine, och rösten skälfdde af gråt.

»Följ med mig, lilla vän, och ni skall aldrig mer behöfva frysa eller svälta. Jag skall ge er vackra och eleganta toaletter.»

Viljelöst följde Madeleine den äldre damen. Om en stund stannade denna framför ett stort hus och förklarade, att nu voro de »hemma». En sekund tycktes Madeleine tveka, men ögonblicket därpå kände hon ingenting annat än sin gränslösa hunger och trötthet.

»Säg mig», sade hon, »är det sant, att man är för alltid gömd hos er, och att ingen från förr kan återfinna en där?»

Tanken på att bli gripen af polisen lämnade henne aldrig.

»Ni är helt och hållet skiljd från hela ert förflutna i och med det samma ni träder in i detta hus», svarade damen. »Ni byter till och med namn.»

Då följde Madeleine henne in utan tvekan trots den ångest hon kände, som kom henne att skälfva af gråt.

Fakta: Författaren S. A. Duse

Namn: Samuel August Duse.

Född: 2 augusti 1873, Stockholm.

Död: 9 februari 1933, Stockholm.

Föräldrar: kammarjunkare Carl Patrik Teodard Duse och Anna Matilda Forssberg.

Engelskspråkiga deckare är fyllda av just... privatdeckare, medan svenska nästan bara har poliser i huvudrollerna.

Men när den första svenska deckarvågen började år 1913 så var det en privatdetektiv i huvudrollen: Leo Carrington. Denne driver en kombinerad advokat- och detektivbyrå, är en mästare i förklädnad, ekonomiskt oberoende och är så bra på att lösa brott att polisen ofta låter honom ta hand om svårlösta brottsutredningar.

Detektiven Carrington skapades av en av svensk kulturs mest spännande personligheter, Samuel August Duse.

Han började sin karriär inom militären och var yrkesofficer inom Svea artilleriregemente.

Men det var som äventyrare han första gången skapade rubriker. Han deltog i den svenska Antarktisexpeditionen 1901-1904 som me-

teorolog och kartograf. Han tillbringade en mycket tuff vinter i Hop-pets vik i Sydpolshavet, en av de svåraste som några forskare upplevt. Han skrev ner sina upplevelser i boken "Bland pingviner och sälar" vilket gjorde honom berömd i hela landet.

Under de följande åren skrev han flera pjäser men gled sakta men säkert över till berättelser om äventyr och brott. Ofta skrev han under pseudonymen Sam Sellén.

År 1913 publicerades hans första Leo Carrington-deckare, "Stilett-käppen", som blev en stor succé. Inspirationen till Leo Carrington är hämtad från Sherlock Holmes, något som inte minst märks i slutet av böckerna då deckaren presenterar alla ledtrådar och pekar ut en mördare.

Framgången gjorde att "S. A. Duse" på egen hand skapade den första svenska deckarvågen. I snabb följd kom böckerna "Det nattliga äventyret" (1914), "Spader kung" (1915), "Doktor Smirnos dagbok" (1917), "De fyra klöveressen" (1918), "Cobra-mysteriet" (1919), "Antisemiten" (1921), "Nattens gåta" (1922), "Leo Carringtons dubbelgångare" (1923), "Hemligheten" (1924), "Fallet Dagmar" (1925), "Skuggan" (1926), "Pistolskottet" (1928) och "Zuleikas hämnd" (1929).

Böckerna gavs ut i upplaga efter upplaga och spreds över hela världen med översättningar till ett dussintal språk.

Trots att han led av svåra smärtor efter skador under vintern vid Sydpolen var Duse flitig skribent, föreläsare och aktiv i olika sällskap. Han var också en uppmärksammad målare och skulptör.

Den svenske deckarförfattaren avled i februari 1933 och ligger begravd på Norra Begravningsplatsen i Stockholm.

Samuel August Duse.

Viktiga ord och personer

Boulevard des Stallery.

Det är oklart om författaren hänvisar till en riktig gata eller om det här handlar om en helt fiktiv adress.

Boulevard des Italiens.

En gata i centrala Paris. Det här är en av gatorna som byggdes i den stora satsningen på "Grands Boulevards". Gatan har fått sitt namn från "Théâtre des Italiens" som byggdes här 1783. I slutet av 1800-talet fanns här framför allt många nöjesetablissemang, bland annat Café de Paris, Le Maison dorée och Café Anglais. Sedan 1920-talet finns här framför allt olika finansföretag.

Franc.

När den här texten skrevs var en franc en relativt stor summa. För 1 franc kunde man till exempel köpa 2,5 kilo bröd. Valutan var också kopplad direkt till värdet på guld, en franc var värd 0,3 gram guld.

Toalett.

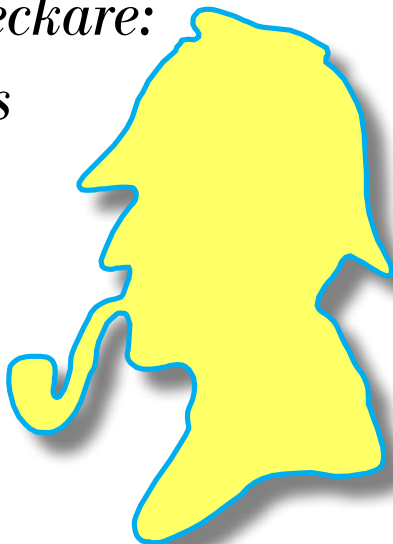
När den här texten skrevs hade ordet "toalett" en helt annan be-

tydelse än i dag och betydde "elegan klädsel". Uttrycket "att göra toalett" var en synonym till "klä på sig" eller "snygga till sig".

*Om du gillade den här e-boken
så kolla in våra deckare:*

- *Sherlock Holmes*
- *Filip Collin*
- *Leo Carring*
- *Asbjörn Krag*
- *Auguste Dupin*
- *Dick Donovan*

Mer info: www.klassiskadeckare.se